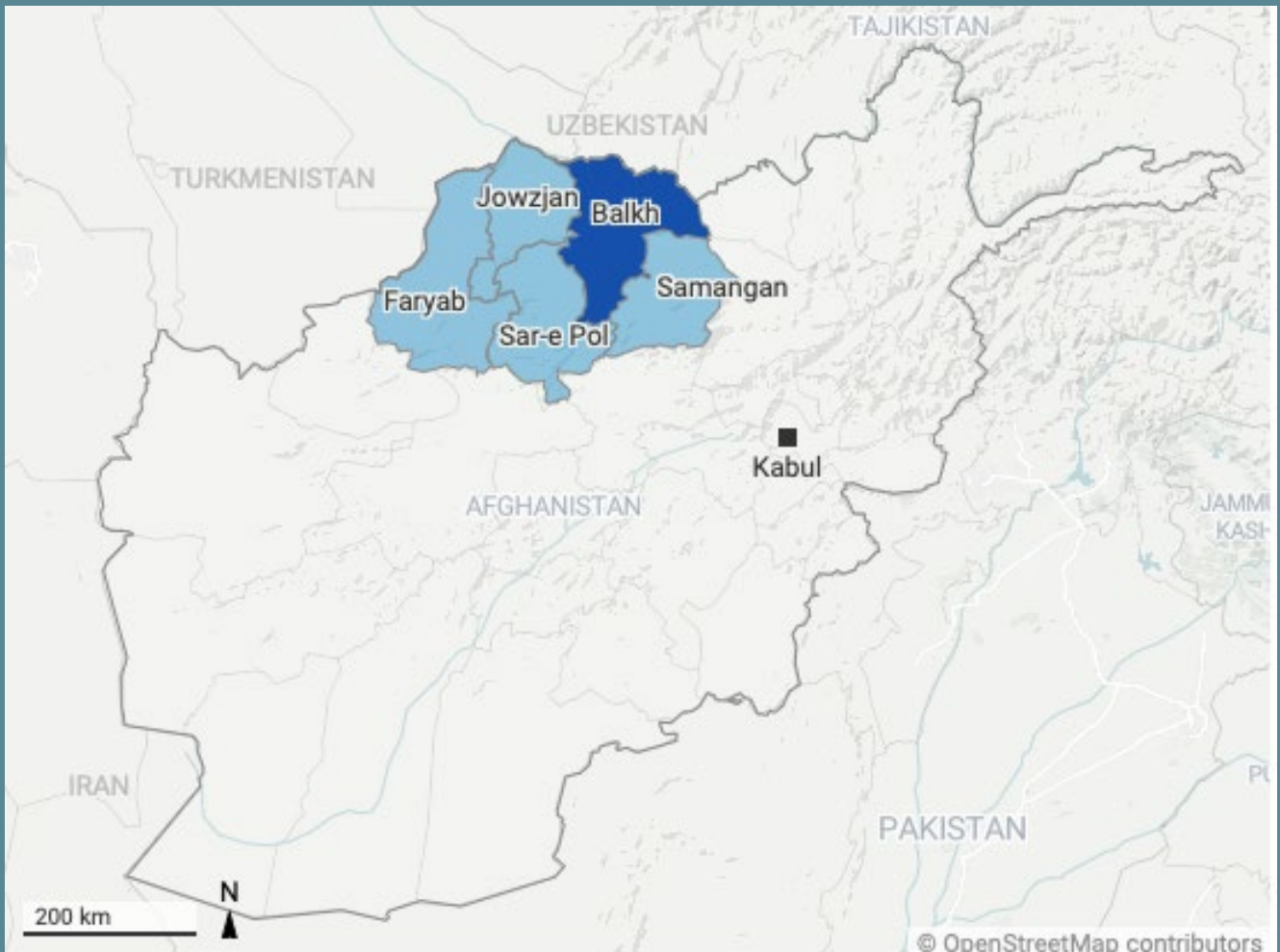

محرک های محلی جنگ و صلح در شمال افغانستان: یافته های گردهمایی محلی برای صلح

مردم ازبکی زبان بوده و پشتوزبان ها در اقلیت قرار دارند. ترکمنی و ازبکی دو زبان اصلی و متداول تر در جوزجان به شمار می آیند. در فاریاب، ازبکی زبان اصلی اکثریت مردم بوده و زبان دری در مکان دوم قرار می گیرد (UNFPA, 2005).

شکل ۱: تخمین نفوس (۲۰۲۰)

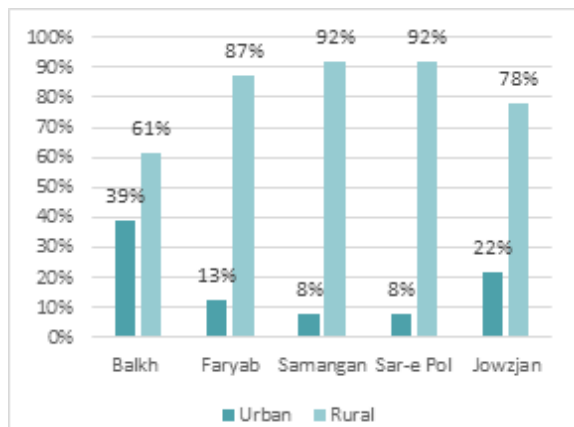
ولایت	مجموع	شهری	روستایی
بلخ	۱,۵۰۹,۱۸۳	۵۸۴,۸۸۶	۹۲۴,۲۹۷
فاریاب	۱,۱۰۹,۲۲۳	۱۳۹,۷۵۴	۹۶۹,۴۶۹
سمنگان	۴۳۰,۴۸۹	۳۳,۹۰۶	۳۹۶,۵۸۳
سرپل	۶۲۱,۰۰۲	۴۹,۹۷۶	۵۷۱,۰۲۶
جوزجان	۶۰۲,۰۸۲	۱۳۲,۲۵۹	۴۶۹,۲۵۷

منبع: اداره ملی احصاییه و معلومات (۲۰۲۱)

بلخ که مرکز تجارت منطقوی و شهر مزارشریف در آن واقع شده است، یک ولایت دارای بیشترین میزان باشندگان شهری و امکانات ارتباطی به شمار می آید. چهار ولایت دیگر عمدتاً روستایی بوده و اکثر ساکنان آن برای امرار معاش وابسته به زراعت می باشند (به اشکال ۱ و ۲ بنگرید).

سیل و خشکسالی شدید در سال ۲۰۱۸/۲۰۱۹ اثرات مخربی بر معیشت های باشندگان روستایی وارده نموده است، طوریکه در سال ۲۰۲۱ آنها هنوز هم با پیامدهای آن دست به گریبان می باشند (IFRC, June 12, 2020; IFRC, March 19, 2021).

شکل ۲: نسبت جمعیت شهری و روستایی در هر ولایت

برگرفته از اداره ملی احصاییه و معلومات (۲۰۲۱)

به سوی صلح پروژه مشترک بنیاد فریدریش ایبرت (SEF)، مؤسسه مطالعات عامه افغانستان (ORPPA) و میدیوتیک افغانستان برای انکشاف و صلح (OPDAM) میباشد.

این پروژه برای تسهیل تبادل نظر منظم درباره موانع محلی و فرصتهای صلح در هفت زون؛ کندهار، هرات، بلخ، بدخشان، بامیان، ننگرهار و کابل طراحی شده است.

این پروژه به برگزاری یک سلسله گردهماییهای محلی برای صلح می پردازد تا افغانها «در جاهایی که هستند» درباره راههای حل منازعات از طریق گفتگو، تبادل نظر و فعالیت سهم بگیرند. در نتیجه، این رویدادها مشارکت فعال در سطح اجتماع را در تلاش برای ایجاد یک چشمانداز مشترک برای صلح ترغیب میکند. تهیه نشریات و تولیدات رسانهای تصویری کمک میکند تا ذینفعان محلی، ملی و بینالمللی در این باره آگاه شوند و توصیه هایی برای مشارکت در آینده ارائه دهند.

این چکیده توسط مؤلفین، لوسیل مارتین و سعید پرتو، به عنوان بخشی از همکاری میان بنیاد فریدریش ایبرت (SEF)، مؤسسه مطالعات عامه افغانستان (ORPPA) و میدیوتیک افغانستان برای انکشاف و صلح (OPDAM) تهیه گردیده است.

در پنجم اپریل ۲۰۲۱ یک گردهمایی محلی پیرامون صلح در بلخ (مزار شریف) برگزار شد که اشتراک کنندگان از پنج ولایت شمالی افغانستان بشمول بلخ، سمنگان، سرپل، جوزجان و فاریاب در آن اشتراک داشتند.

پس منظر

ترکیب قومی زبانی در میان این ولایات متفاوت است. در ولایات سمنگان، بلخ و سرپل، اکثریت دری زبان هستند. اجتماعات پشتو، ترکمنی و ازبکی زبان در بلخ حضور نسبتاً پررنگ تری دارند. سرپل و سمنگان دارای

تا سال ۲۰۱۹ بلخ و سمنگان در مقایسه با جوزجان، فاریاب و سرپل که در آن فعالیت و حضور گروه‌های مخالف دولت از زمان خروج قوای ناتو در ۲۰۱۴ تشدید یافته است، ثبات نسبی داشته‌اند. به طور کلی، کمبود منابع، میزان بالای بیکاری، خدمات ناکارآمد و محدود دولت و گسترش ناامنی در سه ولایت اخیرالذکر سبب تشدید منازعات محلی بر سر منابع شده است که شامل منازعه بالای زمین، پست‌های دولتی و حق وضع مالیات می‌باشد. ناامنی و خشونت منجر به وضعیتی شده است که به عنوان «آنومی یا بی‌هنجاری» توصیف می‌شود (Mielke and Miszak, 2017).

در سال ۲۰۲۰، ۴۲ فیصد باشندگان جوزجان بیجاشده یا عودت‌کننده بودند؛ نزدیک به ۲۵ فیصد در سرپل، فاریاب و بلخ و ۱۵ فیصد در سمنگان (IOM, 2021a, 2021b, 2021c, 2021d, 2021e). جوزجان و سمنگان دو ولایتی هستند که در آن کشت و تولید تریاک بین سال‌های ۲۰۱۸ و ۲۰۱۹ به اوج خود رسیده و به ترتیب تا ۲۹۴ و ۲۲۳ فیصد افزایش یافته است (UNODC, 2021).

ولایت بلخ که از لحاظ تاریخی بخشی از سرزمین بزرگتر خراسان بوده، یک مرکز فرهنگی و تجاری با تاریخچه کهن می‌باشد. این ولایت دارای یک موقعیت استراتژیک در دره بلخاب و سرحد شمالی با ازبکستان در امتداد دریای آمو می‌باشد.

جاده حلقوی که در سراسر این ولایت امتداد دارد، مزار شریف را از غرب به هرات و از جنوب شرق به بامیان و کابل وصل می‌کند. شاهراه‌های انشعابی جاده حلقوی، این شهر را از شرق به کندز و از شمال به شهر سرحدی و بندری حیرتان (که یکی از دو راه اصلی افغانستان به آسیای میانه می‌باشد) متصل می‌کند.^۱ بلخ از غرب با جوزجان و سرپل، از جنوب شرق با سمنگان و از شرق با کندز هم‌مرز می‌باشد.

از زمان تغییر رژیم در سال ۲۰۰۱، مزار شریف از اوضاع اقتصادی مطلوب منفعت برده است که عمدتاً به دلیل موقعیت بلخ، امنیت نسبی و بهبود زیربنای جاده ای می

۱ - اه دیگر یعنی بندر شیرخان واقع در ناحیه شرقی تر در ولایت کندز و در مرز با تاجیکستان واقع شده است.

باشد (Fishstein et al, ۲۰۱۳). اما اقتصاد ولایت به طور گسترده متکی به سکتور ساختمانی خصوصی بوده که به نوبه خود در معرض مشکلاتی همچون عدم رسمیت، فساد و غصب زمین قرار داشته است. شواهد دیگری وجود دارد که نشان می‌دهد شاخص‌های اقتصادی در طی سالی که به خروج نیروهای نظامی بین‌المللی در ۲۰۱۴ منتهی شد، تحت تأثیر بی‌ثباتی قرار گرفته‌اند (همان منبع).

مزار شریف چهارمین شهر بزرگ افغانستان است که میزان نسبتاً بالاتر باشندگان شهری بلخ (۳۹ فیصد) را در مقایسه با چهار ولایت مورد نظر در خود جای می‌دهد.

مهاجرت کارگران عادی از ولسوالی‌های روستایی به ولایات همجوار (از روستا به شهر) به رشد شهرنشینی کمک نموده است. در نیمه اول سال ۲۰۲۰ نیز ولایت بلخ پنجمین ولایت دارای بالاترین شمار بیجاشدهگان داخلی در سطح ملی بوده است، طوریکه تخمیناً یک نفر در هر شش نفر بین سال‌های ۲۰۱۲ و ۲۰۲۰ بیجا شده‌اند. در دو ولسوالی همسایه مرکز ولایت، نسبت بیجاشدهگان داخلی ۴۶ فیصد در نهر شاهی و ۵۸ فیصد در دهدادی در خلال نیمه نخست ۲۰۲۰ تخمین شده است.

بلخ که یکی از پایدارترین ولایات افغانستان به شمار می‌آید، از سال ۲۰۰۹ شاهد وخامت پیوسته اوضاع امنیتی در ولسوالی‌های دورافتاده و از سال ۲۰۱۸ شاهد افزایش ناگهانی فعالیت‌های جنایی و حملات طالبان بوده که تاحدی به استعفای اجباری والی و قدرتمند محلی عطاء محمد نور نسبت داده می‌شود. در سال ۲۰۲۰ و ابتدای ۲۰۲۱، بلخ در بین چهار ساحه جنگی فعال کشور قرار داشته است. (UNSG, December 9, 2020; UNSG, March 12, 2021) جنگ سن‌گین بین قوای دولت و طالبان تخمیناً ۹۶ و ۶۵ فیصد جمعیت را به ترتیب در ولسوالی‌های جنوبی زارع و کشنده بیجا نموده است (IOM, 2021a; UNOCHA, March 4, 2020). بلخ در سال ۲۰۲۰ همچنان دارای بالاترین تعداد تلفات ملکی بعد از کابل بوده است (UNAMA, 2021). تا ماه جون ۲۰۲۱

دست کم هشت ولسوالی این ولایت در معرض جنگ و یک ولسوالی (دولت آباد) تحت کنترل طالبان قرار داشته است (Roggio, 2021).

جوزجان که در شرق بلخ و در امتداد دریای آمو موقعیت دارد، از شمال با ترکمنستان، از شرق با ولایت فاریاب و از جنوب با سرپل هم مرز است. جوزجان یک ولایت عمدتاً روستایی است که به طور تخمینی ۸۰ فیصد نفوس آن برای امرار معاش وابسته به زراعت می باشند. این ولایت سرشار از منابع گاز طبیعی و نفت خام می باشد (Pajhwok, 2019).

فعالیت شورشیان در این ولایت از زمان واگذاری مسئولیت امنیتی به قوای دولت در سال ۲۰۱۲، اوج گرفته است (Habib et al., n.d). طالبان حضورشان را در این ولایت استحکام بخشیده اند و به طور متناوب با نهضت اسلامی ازبکستان (IMU) متحد شده اند. حضور یا فعالیت دولت اسلامی ولایت خراسان هنوز مشخص نیست.

فعالیت جنایی غارتگرانهٔ ملیشه‌ها و واحدهای فرانظامی قدرتمندان محلی به شمول افراد وابسته به جنرال عبدالرشید دوستم معاون سابق رئیس جمهور بر پیچیدگی جنگ و منازعه می افزاید. در سال ۲۰۱۷ تعداد قوای ضد دولت در این ولایت، بیشتر از شمار نیروهای امنیت ملی افغانستان بوده است (Mielke and Miszak, 2017). به گزارش مجلهٔ Long War Journal، تا ماه جون ۲۰۲۱ بالای پنج ولسوالی جنگ و منازعه وجود داشته و خامیاب در سرحد شمالی با ترکمنستان تحت کنترل طالبان قرار داشته است (Roggio, 2021).

سرپل از غرب با فاریاب، از شمال غرب با جوزجان، از شمال شرق با بلخ، از شرق با سمنگان و از جنوب با غور هم مرز است. این ولایت سرشار از معادن و منابع نفتی است اما ساحات استخراج هدف حملات طالبان بوده است (Tolonews, Januray 3, 2019).

الگوهای جنگ در این ولایت مشابه به جوزجان است: جنگ و رقابت بر سر منابع کمیاب میان افراد وابسته به قدرتمندان، تغییر اتحادها و افکار ضد دولت، پویایهای

شدیداً پیچیدهٔ جنگ می باشند. در ماه جون ۲۰۲۱ هیچ کدام از ولسوالی‌ها به طور کامل تحت کنترل دولت پنداشته نمی شد و چهار ولسوالی تحت کنترل طالبان قرار داشت (Roggio, 2021).

فاریاب از شرق با جوزجان و سرپل، از جنوب با غور، از جنوب غرب با بادغیس و از شمال و شمال شرق با ترکمنستان هم مرز است. زراعت و مالداری منابع اصلی معیشت جمعیت روستایی تقریباً ۸۷ فیصدی این ولایت می باشند.

فاریاب با توجه به اینکه در مسیر اصلی اتصال غرب به شرق افغانستان موقعیت دارد، دارای اهمیت استراتژیک می باشد. این ولایت صحنهٔ شدید بین طالبان و دولت بوده و شاهد حضور نیرومند گروه‌های مسلح مخالف دولت و گروه‌های مسلح غیرقانونی می باشد (Ali, March 17, 2017). طالبان هم در فاریاب و هم در سرپل یک اداره و تشکیلات نامرئی را از طریق جذب باشندگان محلی بوجود آورده اند (همان منبع). تا ماه جون ۲۰۲۱ چهار ولسوالی در فاریاب تحت کنترل طالبان بوده و سایر ولسوالی‌ها تحت جنگ و رقابت قرار داشته اند (Roggio, 2021). در سال ۲۰۲۰، فاریاب بعد از کابل و بلخ سومین ولایت دارای بالاترین تلفات ملکی بوده است (UNAMA, 2021).

سمنگان که واقع در جنوب شرق بلخ است، از غرب با سرپل، از شرق با بغلان و از جنوب با بامیان هم مرز است. زراعت منبع اصلی معیشت باشندگان روستایی است که بیش از ۹۰ فیصد نفوس این ولایت را تشکیل میدهند. معیشت‌ها و امنیت غذایی در برابر خشکسالی، سیل و کمبود آب آسیب پذیر می باشند. استخراج معادن ذغالسنگ و سنگ مرمر قهوه‌ای دو منبع دیگر اشتغال در این ولایت به شمار می آیند (German Co-operation, ND). سمنگان در سال ۲۰۱۹ در بین هشت ولایتی قرار داشت که نرخ فقر چندبعدی آنها بالاتر از ۷۰ فیصد بوده است (NSIA, 2019).

سمنگان در بین پنج ولایت مورد نظر کمترین شدت جنگ را دارد اما کنترل معادن ذغالسنگ به عنوان عامل

جنگ و تفرقه در این ولایت شناسایی شده و امنیت از سال ۲۰۱۶ بدین سو به طور پیوسته بدتر شده است (Ali, October 30, 2019). تلفات ملکی بین سال‌های ۲۰۱۹ و ۲۰۲۰ عمدتاً به دلیل حملات پیچیده، کارگذاری مابین‌های زمینی و قتل‌های هدفمند تا ۱۹۶ فیصد افزایش یافته است (UNAMA, 2021). بنا به گزارشات، از هفت ولسوالی یک ولسوالی در ماه جون ۲۰۲۱ تحت کنترل طالبان و یک ولسوالی در معرض جنگ و رقابت قرار داشته است (Roggio, 2021).

گردهمایی بلخ برای صلح:

نظر اجمالی

۲۶ زن و ۳۸ مرد در گردهمایی به سوی صلح در مزار شریف اشتراک کردند. امنیت نسبی جاده‌ها در زمان برگزاری رویداد منجر به تسهیل حضور زنان از جوزجان، فاریاب، سرپل و سمنگان شد.

در هر جلسه از اشتراک کنندگان خواسته شد تا مسائل اصلی تأثیرگذار بر پویایی‌های جنگ در اجتماعاتشان را شناسایی کنند. سپس این مسائل به شکل گروهی مورد بحث و بررسی قرار گرفت. هر گروه از اشتراک کنندگان به شناسایی عوامل هر مسئله و تشخیص اینکه این عوامل چگونه می‌توانند در راستای ایجاد شرایط صلح پایدار مورد بررسی قرار گیرند، پرداختند.

سپس نتایج بحث‌های گروهی به پنل چهار نفری ارائه شد. پنل بلخ متشکل از دو مرد و دو زن به شمول یک شخص اکادمیک، یک فعال حقوق بشر، یک نماینده از دفتر والی بلخ و یک عضو از شورای ولایتی بلخ، بوده است.

بخش دیگر گردهمایی بحث آزاد در مورد انتظارات مرتبط به صلح و توافق بالقوه صلح بین جمهوری اسلامی افغانستان و طالبان بوده است.

انتظارات مرتبط به صلح

اشتراک کنندگان در خلال بحث‌ها تشریح کردند که انتظار دارند توافق صلح بین جمهوری اسلامی و طالبان

بتواند منجر به کاهش خشونت مسلحانه شود، محیط اقتصادی باثبات تر و فرصت‌های شغلی بیشتری را ایجاد نموده و قانونمندی بیشتری را به ارمغان آورد.

اشتراک کنندگان در عین زمان در مورد میزان بالای فقر برغم توافق صلح و همچنان خطرات تمرکز قدرت به دست عده‌ای کم‌تعداد، افزایش تنش‌های فرقه‌ای، قومی و زبانی، و گسترش حضور تفنگداران غیرمسئول، ابراز نگرانی کردند.

نگرانی مهم دیگر بویژه در میان زنان بیرون راندن آنان از فضای عامه، محرومیت از دسترسی به تحصیلات عالی و حق کار بوده است. در آخر عده‌ای از اشتراک کنندگان درباره گسترش افراط‌گرایی که آزادی‌های مدنی به شمول فعالیت‌های هنری و فرهنگی و آزادی بیان را محدود می‌سازد، ابراز نگرانی کردند.

برخی از اعضای جامعه مدنی تشریح کردند که تأمین صلح پایدار و به‌روزی همگانی نیازمند تعهد قوی نسبت به حقوق بنیادی مندرج قانون اساسی ۲۰۰۴، اجرای تدابیر واضح برای تأمین حقوق اقلیت‌ها و تطبیق ساختارهای حکومتی دموکراتیک می‌باشد.

برخی از اشتراک کنندگان متذکر شدند که موضوع حمایت از توسعه متوازن قلمرو ملی که در طی دو دهه گذشته از آن چشم‌پوشی شده است، باید بیشتر مورد توجه قرار گیرد.

عوامل محلی جنگ

چهار عامل مهم جنگ محلی که توسط اشتراک کنندگان در گردهمایی بلخ شناسایی شد، عبارتند از:

- فساد اداری؛
- نزاع و اختلافات تنظیمی بین قدرتمندان محلی؛
- عدم حسابدهی از جانب نخبگان سیاسی؛ و
- توزیع غیرعادلانه منابع

مسئله اول: فساد

اشتراک کنندگان فساد اداری را به عنوان یکی از عوامل تعیین‌کننده در بی‌ثباتی سیاسی مطرح کردند. آنها

تشریح کردند که خویش گماری و عملکردهای فاسد در ادارات دولتی منجر به بی اعتمادی شهروندان نسبت به خدمات ملکی می شود و به مشروعیت دولت لطمه وارد می کند.

دیدگاه عمومی اعضای گروه این بود که احراز پست و مقام دولتی بیشتر به عنوان یک استراتژی برای انباشت سرمایه از طریق رشوت ستانی و غصب زمین استفاده شده است تا جایگاهی برای خدمت رسانی به شهروندان.

اعضای گروه تأکید کردند که برای تقویت تدابیر مبارزه با فساد و پیشگیری از فرار مالیاتی نیاز به اصلاحات تشکیلاتی و ساختاری وجود دارد. آنها همچنین درخواست کردند تا تدابیر جاری از جمله ثبت نام دارایی اعضای دولت تقویت شود.

پیشنهاد دیگر این بود که تماس شخصی بین شهروندان و مقامات دولت از طریق دیجیتالی کردن طرزالعمل های اداری محدود گردد و بدین طریق فرصت درخواست رشوت کاهش یابد. با این حال، مسائل فقدان سواد دیجیتالی در میان مردم و دسترسی محدود به رسانه های دیجیتالی تحت بررسی قرار نگرفته است.

عکس از بنیاد فردریش ایبرت، MADPO و اپرو

مسئله دوم: نزاع های تنظیمی بین قدرتمندان محلی

یکی از گروه ها بر روی موضوع تنظیمی سازی سیاست به عنوان عامل جنگ در اجتماعات محلی تمرکز کرد. آنها تشریح کردند که احزاب سیاسی بر محور یک آجندای سیاسی یا توافق نظر درباره نحوه رسیدگی به مسائل اجتماعی، متحد نیستند بلکه بیشتر شبیه به گروه های رقیب میباشند که در امتداد مرزهای قومی تقسیم بندی شده اند و یا به یک شخصیت ذی نفوذ وابستهاند.

در مزار شریف، منازعات سیاسی که منجر به زد و خورد بین جناح های وابسته به قدرتمندان می شوند، یک منبع عمده نگرانی برای شهروندان به شمار می آیند. در خارج از مرکز (بلخ)، جنگ و منازعه بواسطه رقابت بین قدرتمندان محلی شدت می یابد. این نکته در مورد فاریاب، جوزجان و سرپل نیز صادق است. اشتراک کنندگان در مورد ظرفیت دولت در رسیدگی به این مسائل اظهار دلسردی کردند و متذکر شدند که نمایندگان دولت خودشان اغلب در بازی قدرت و منازعات محلی نقش دارند.

از نظر آنان، ارجحیت منافع شخصی بر مصلحت عمومی در میان نخبگان سیاسی، با نمایندگی نادرست در تشکیلات سیاسی محلی ارتباط نزدیک دارد. یک اشتراک کننده متذکر شد:

ما باید کار [سیاسی] را به مردم بسپاریم. مقصدم این است که مقامات دولت باید بنا به شایستگی استخدام شوند و دسترسی به پست و مقام باید از طریق انتخابات باشد. والیها و نمایندگان ریاستخانه ها در کابل تعیین می شوند. اگر خواست ما این است که آنها به فکر شهروندان باشند، پس باید توسط خود شهروندان انتخاب شوند- اشتراک کننده اناث شماره ۱، جامعه مدنی

اشتراک کننده دیگر متذکر شد که تبدیل نمایندگی به پاسخگویی و مسئولیت پذیری نیازمند افزایش درک مردم از کارکرد نهادهای دموکراتیک می باشد تا بتوانند برنامه های واضحی را از نمایندگان شان مطالبه نموده و آراء شان را بر مبنای اینکه این برنامه ها تا چه اندازه با نیازهای مردم مطابقت دارد، به صندوق بیاندازند.

مسئله سوم: نبود حسابدگی در میان نخبگان سیاسی

اشتراک کنندگان موضوع عدم حسابدگی توسط نخبگان سیاسی را نیز مطرح کردند و خواهان اصلاح ساختاری نظام سیاسی در تمام سطوح دولت، از سطح ملی گرفته تا سطوح ولایتی و محلی، شدند. نماینده گروه تشریح کرد که حاکمیت قانون به شکل یکدست تطبیق نمی شود و کمتر احتمال می رود که از قدرتمندان به خاطر

اعمال شان حسابخواهی شود. یک عضو گروه متذکر شد که عدم حسابدهی نخبگان حاکمه بواسطه یک مدل سیاسی تقویت شده است که در آن قدرت در قوه اجرائیه متمرکز می شود و توانایی نهادهای قضایی در برقراری توازن قوا محدود می گردد.

راه حل های ارائه شده برای مسائل مرتبط به حسابدهی، غیر از اصلاحات سازمانی، شامل موارد ذیل می باشد: مشارکت بیشتر جامعه مدنی و شهروندان بویژه از طریق بسیج رسانه های اجتماع در راستای راه اندازی کمپین ها و تقبیح سوء استفاده از قدرت.

عکس از بنیاد فردریش ایبرت، MADPO و اپرو

اشتراک کنندگان برای یکبار دیگر بر لزوم تقویت فرهنگ مشورت فراگیر در سطح اجتماع تأکید کردند. مشاهده شد که جوانان و زنان اغلب از پروسه های تصمیم گیری کنار زده می شوند که این مسئله از درون خانواده ها آغاز می شود و سپس به گذرها، اجتماعات و نهادهای حکومت داری در سطوح بالاتر گسترش می یابد. برای مثال:

متأسفانه ما امروز در یک جامعه مردسالار زندگی میکنیم. اکثر مردان سرپرست خانواده موضوعات مهم را با همسرشان در میان نمی گذارند. [...] من اگر به زن خود حقوق برابر ندهم، دیدگاه فرزندان و برادرانم را در نظر نگیریم، هرگز نخواهیم توانست گفتمان ها را به شکلی که سازنده و برای همگان مفید باشد، انجام دهیم. اما امید آن را دارم که صلح پایدار رقم بخورد و این صلح باید از درون خانواده ها، قریه ها و سرک های ما آغاز شود. اشتراک کننده مرد شماره ۱، جامعه مدنی

اعضای گروه افزودند که در طراحی و تطبیق پالیسی های ولایتی و ملی باید به اقلیت های قومی و زبانی کمتر نمایندگی شده، توجه بیشتری صورت گیرد و آنها باید از تدابیر ویژه برای حمایت از مشارکت شان در تصمیم گیری سیاسی، بیشتر مستفید شوند.

مسئله چهارم: توزیع غیر عادلانه منابع

چهارمین عامل بازدارنده صلح در سطح محل این بود که پروژه های زیربنایی برای خدمت به منافع حلقه کوچک نخبگان تطبیق شده اند تا برای مصالح عمومی.

از آنجا که هدف اصلی ما دستیابی به صلح پایدار است، پس باید اطمینان حاصل کنیم که منابع و بویژه پروژه های زیربنایی و تأسیسات عامه به شکل متوازن توزیع می گردد. صلح پایدار بدون توزیع عادلانه قدرت و ثروت امکان پذیر نیست چون این چیزی است که مستقیماً به مردم فایده میرساند. [...] صلح بدون تأمین بهروزی و رفاه شهروندان میسر نخواهد بود- اشتراک کننده ذکور شماره ۲، جامعه مدنی.

اعضای گروه خواهان مشارکت هر چه بیشتر تشکیلات حکومت محل از جمله شوراهای انکشافی ولایت در امر پلان گذاری و نظارت بر تطبیق پروژه های زیربنایی شدند. آنها همچنین تأکید کردند که تصمیم باید بر مبنای سنجش قبلی نیازها در سطح محل گرفته شود تا از بروز سوء تفاهم در بین مردم جلوگیری شود و مشورت های لازم با اجتماعات محلی انجام شود.

وکلاي شورای ملی در فهرست عاملان مهمی قرار گرفتند که مسئول اند تا از حقوق حوزه های انتخاباتی شان در سطح ملی دفاع نموده و فعالیت ها و چالش های شان را به شهروندان گزارش بدهند.

رسانه ها نیز به عنوان عامل مهم دیگری مطرح شدند که در تأمین شفافیت پیرامون پروژه های انکشافی و زیربنایی میتوانند نقش بزرگتری ایفا نمایند.

در آخر، جامعه مدنی به عنوان یک دست اندرکار مهم در نظر گرفته شد که از طریق نظارت بر تطبیق پروژه ها

خدمت رسانی دولت به شهروندان در نظر گرفته شده است.

در آخر اینکه، برغم اظهار ناامیدی نسبت به کارایی نهادهای دولتی در خلال دو دهه اخیر، یکی از نتایج عمده گردهمایی این بود که مردم خواهان حضور بیشتر و نه کمتر دولت می باشند. در محوریت مطالبات آنها، تشکیل یک دولت مقتدر و کمتر تمرکز یافته قرار دارد که نسبت به شهروندان پاسخگوتر باشد. به عرضه خدمات عامه برای همگان پردازد و در پروژه های زیربنایی و انکشافی مشارکت مستقیم داشته باشد، بویژه اگر الزام به پرداخت مالیات وجود داشته باشد.

باید از وکلای پارلمان و شوراهای ولایتی حسابخواهی نموده و در صورت تشیخص موارد نقض قانون به اقامه دعوا بر علیه آنان پردازد. یکی از اشتراک کنندگان متذکر شد که اقامه دعوی عامه یکی از راه های آگاه ساختن دولت از مسئولیت هایش و وادار کردن آن به انجام مکلفیت های قانونی اش می باشد."

عکس از بنیاد فردیش ایبرت، MADPO و اپرو

نتیجه گیری

چهار نتیجه اصلی از گردهمایی بلخ بدست آمده است.

نکته اول دلسردی اشتراک کنندگان نسبت به تشکیلات جاری حکومت و توانایی آنها در رسیدگی به نگرانی های اساسی شهروندان می باشد. احکام قانون اساسی و قوانین دیگر در ارتباط با حمایت از حقوق شهروندان و تدابیر طراحی شده برای رسیدگی به کاستی های ساختاری، تنها بر روی کاغذ میباشند و جنبه عملی نمی یابند. از نظر اشتراک کنندگان، نخبگان سیاسی در خدمت منافع خود بوده و از شهروندان فاصله دارند و نهادهای دموکراتیک از کارآمدی لازم برخوردار نمی باشند.

دوم اینکه، در خلال بحث هایی که در مورد چهار مسئله مورد نظر انجام شد، نگرانی اصلی اشتراک کنندگان در مورد حکومتداری خوب بود، چه از بُعد نمایندگی عادلانه از شهروندان، حسابدهی دولت، مسئولیت پذیری نسبت به تأمین مصالح عمومی و چه از بُعد شفافیت و درستکاری مقامات دولت.

در مرتبه سوم، موضوع دیگر بحث همانا اهمیت تأمین شرایط برای بهروزی اقتصادی و توزیع ثروت در بین شهروندان بوده است. دسترسی نابرابر به منابع به عنوان عامل تنش ها، جرایم و بی اعتمادی نسبت به توانایی

قدردانی

عکس صفحه پوش توسط محمد عارف کریمی گرفته شده است.

تذکر قانونی و رفع ادعا

© حق کاپی و تمامی حقوق دیگر برای ORPPA، OPDAM و SEF محفوظ است.

هیچ یک از بخش های این اثر بدون کسب اجازه کتبی قبلی از موسسه APPRO (www.appro.org.af)، کتبی قبلی از موسسه MADPO (www.mediothek-afghanistan.org) و FES (www.afghanistan.fes.de) نمی تواند بازتولید و در سیستم بازیابی، ذخیره شود و یا به هر شکلی یا با استفاده از هر وسیله ای به جای دیگر انتقال داده شود.

Ali, Obaid (2019). Afghanistan's 2019 Election (22): Glances at Kunduz, Baghlan, Samangan. Afghanistan Analysts Network (AAN). 30 October 30. Available at: <https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/political-landscape/afghanistans-2019-election-22-glances-at-kunduz-baghlan-samangan/>

Ali, Obaid (2018). Qari Hekmat's Island Overrun: Taliban Defeat 'ISKP' in Jawzjan. Afghanistan Analysts Network (AAN). 4 August. Available at: <https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/war-and-peace/qari-hekmats-island-overrun-taliban-defeat-iskp-in-jawzjan/>

Ali, Obaid (2017). Non-Pashtun Taliban of the North (2): Case studies of Uzbek Taliban in Faryab and Sar-e Pul. Afghanistan Analysts Network (AAN). 17 March 17. Available at: <https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/war-and-peace/non-pashtun-taliban-of-the-north-2-case-studies-of-uzbek-taliban-in-faryab-and-sar-e-pul/>

Fishstein, Paul, Islamuddin Amaki, and Mohammed Qaasim (2013). Balkh's Economy in Transition. Afghanistan Research and Evaluation Unit. August 2013. Available at: <https://tile.loc.gov/storage-services/service/gdc/gdcovop/2013359521/2013359521.pdf>

German Cooperation in Afghanistan (EZ). Samangan. Available at: <https://www.ez-afghanistan.de/en/samangan>

International Federation of the Red Cross (2020). Emergency Plan of Action Operation Update. Afghanistan: Drought and Flash Floods. June 12.

International Federation of the Red Cross (2020). Emergency Plan of Action Operation. Afghanistan: Drought. March 19, 2020.

International Organization for Migration (2021a). BMA R10 - Afghanistan — Balkh Baseline Mobility Assessment Summary Results (January—June 2020). 6 April. Available at: <https://migration.iom.int/reports/bma-r10---afghanistan---balkh-baseline-mobility-assessment-summary-results-january---june-2020>

International Organization for Migration (2021b). BMA R10 - Afghanistan — Jawzjan Baseline Mobility Assessment Summary Results (January—June 2020). 6 April. Available at: <https://dtm.iom.int/reports/bma-r10---afghanistan---jawzjan-baseline-mobility-assessment-summary-results-january---june>

International Organization for Migration (2021c). BMA R10 - Afghanistan — Faryab Baseline Mobility Assessment Summary Results (January—June 2020). 6 April. Available at: <https://dtm.iom.int/reports/bma-r10---afghanistan---faryab-baseline-mobility-assessment-summa>

[ry-results-january—june](#)

International Organization for Migration (2021d). BMA R10 - Afghanistan — Sar-E-Pul Baseline Mobility Assessment Summary Results (January—June 2020). 6 April. Available at: <https://displacement.iom.int/reports/bma-r10—afghanistan—sar-e-pul-baseline-mobility-assessment-summary-results-january—june>

International Organization for Migration (2021e). BMA R10 - Afghanistan — Samangan Baseline Mobility Assessment Summary Results (January—June 2020). 6 April. Available at: <https://dtm.iom.int/reports/bma-r10—afghanistan—samangan-baseline-mobility-assessment-summary-results-january—june>

Islamic Republic of Afghanistan. National Statistics and Information Authority (2019). Afghanistan Multidimensional Poverty Index 2016-2017: Report and Analysis. Available at: https://www.mppn.org/wp-content/uploads/2019/03/AFG_2019_vs9_online.pdf

Islamic Republic of Afghanistan. National Statistics and Information Authority (2021). Afghanistan Statistical Yearbook 2020. Issue No: 42. Available at: <https://www.nsia.gov.af:8080/wp-content/uploads/2021/04/Afghanistan-Statistical-Yearbook-first-Version.pdf>

Mielke, Katja, and Nick Miszak (2017). Making sense of Daesh in Afghanistan: A social movement perspective. Bonn International Center for Conversion (BICC) and The Liaison Office (TLO): Working Paper 6. Available at: https://www.bicc.de/uploads/tx_bicctools/BICC_Working_Paper_6_2017.pdf

Pajhwok Afghan News (2019). Jawzjan Background Profile. Available at: <http://vote.af/en/content/jawzjan-background-profile>

Habib, Qadir, Ron Synovitz, Frud Bezhan, and Michael Scollon. Afghanistan's New Northern Flash Points (n.d.). Radio Free Europe/ Radio Liberty. Available at: <https://www.rferl.org/a/27013992.html#6>

Roggio, Bill (2021). Mapping Taliban Contested and Controlled Districts in Afghanistan. Long War Journal (LWJ). Available at: <https://www.longwarjournal.org/mapping-taliban-control-in-afghanistan>

Tolonews (2019). Sar-e-Pul Oil Reservoirs Under Taliban Threat: Officials. 3 January. Available at: <https://tolonews.com/afghanistan/sar-e-pul-oil-reservoirs-under-taliban-threat-officials>

United Nations Assistance Mission in Afghanistan, and United Nations Human Rights Office of the High Commissioner (2021). Afghanistan: Protection of Civilians in Armed Conflict. Annual Report 2020. February 2021. Kabul, Afghanistan.

United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (2020). UNOCHA, Afghanistan: Weekly Humanitarian Update (24 February – 1 March 2020). March 4, 2020. Available at: https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/afghanistan-humanitarian_weekly_1_march.pdf

United Nations - Secretary General. (2020). The Situation in Afghanistan and its Implications for International Peace and Security. A/74/753-S/2020/210. 17 March. Available at: https://www.securitycouncilreport.org/atf/cf/%7B65BF9B-6D27-4E9C-8CD3-CF6E4FF96FF9%7D/s_2020_210.pdf

_____ (2020). The Situation in Afghanistan and its Implications for International Peace and Security. A/75/634-S/2020/1182. 9 December. Available at: https://www.securitycouncilreport.org/atf/cf/%7B65BF9B-6D27-4E9C-8CD3-CF6E4FF96FF9%7D/A_75_634_E.pdf

_____ (2021). The Situation in Afghanistan and its Implications for International Peace and Security. A/75/811-S/2020/252. 12 March. Available at: https://www.securitycouncilreport.org/atf/cf/%7B65BF9B-6D27-4E9C-8CD3-CF6E4FF96FF9%7D/S_2021_252_E.pdf